

Sygn. I C 184/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 kwietnia 2013 r.

Sąd Okręgowy w Słupsku I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSO Janusz Blicharski
Protokolant:	sekr. sądowy Aneta Kapelańczyk

po rozpoznaniu w dniu 27 marca 2013 r. w Słupsku

na rozprawie

sprawy z powództwa J. S.

przeciwko L. S. (1)

o zapłatę

utrzymuje w mocy nakaz zapłaty wydany przez Sąd Okręgowy w Słupsku w dniu 8 maja 2012 r. w sprawie I Nc 24/12.

Na oryginale właściwy podpis.

I C 184/12

UZASADNIENIE

Powód J. S. wniósł w postępowaniu nakazowym o orzeczenie nakazem zapłaty, iż pozwany L. S. (1) ma zapłacić na rzecz powoda kwotę 55 000 euro z ustawowymi odsetkami od 22.12.2009 do dnia zapłaty, a nadto o zasądzenie kosztów procesu.

Kwota dochodzona pozwem stanowiła cenę za maszyny rolnicze sprzedane pozwanemu 11.12.2009r. Powód twierdził, że 11.12.2009 zawarł z L. S. (1) umowę sprzedaży następujących maszyn:

- J. D. rok produkcji 1993
- M. 633 rok produkcji 1999
- C. (...) rok produkcji 1999
- M. rok produkcji 1995
- M. G.-400 rok produkcji 2008.

Na okoliczność zawarcia umowy sprzedaży powód wystawił pozwanemu dwa rachunki na łączną kwotę 55 000 euro. Rachunki określały termin płatności na 18.12.2009r.

Nakazem zapłaty wydanym w postępowaniu nakazowym w sprawie I Nc 24/12 w dniu 8.05.2012r., Sąd Okręgowy w Słupsku nakazał pozwanemu, aby zapłacił na rzecz powoda 55.000 euro z ustawowymi odsetkami od 22.12.2009 do dnia zapłaty oraz kwotę 10 086 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Pozwany L. S. (1) dnia 28.05.2012 wniósł zarzuty od nakazu zapłaty z 8.05.2012 w których zaskarżył nakaz zapłaty w całości i przedstawił następujące zarzuty:

1. niewymagalności roszczenia o zapłatę ceny wobec jego przedawnienia;
2. wygaśnięcia zobowiązania (względnie nie dojścia umowy do skutku) – umowy sprzedaży- z powodu nieziszczenia warunku zawieszającego którym była zapłata ceny w umówionym terminie
3. wygaśnięcie zobowiązania wobec niemożności spełnienia umówionego świadczenia przez powoda;
4. wygaśnięcia zobowiązania wobec odstąpienia od umowy sprzedaży przez pozwanego:
5. nie istnienia zobowiązania tj. umowy sprzedaży wobec tego że powód nie był i nie jest właścicielem maszyn rolniczych objętych umową sprzedaży.

W konsekwencji pozwany wniósł o uchylenie zaskarżonego nakazu zapłaty w całości i oddalenia powództwa. Wniósł również o uchylenie nakazu zapłaty jako tytułu zabezpieczenia.

Postanowieniem z dnia 4.06.2012r. Sąd wstrzymał wykonanie nakazu zapłaty z 8.05.2012r. jako tytułu zabezpieczenia do czasu prawomocnego rozstrzygnięcia zarzutów.

W odpowiedzi na zarzuty powód pismem z dnia 15.06.2012r. wniósł o utrzymanie nakazu zapłaty w mocy, nieuwzględnienie wniosków dowodowych pozwanego na okoliczność stanu maszyn oraz nieuwzględnienie jako niedopuszczalnych wniosków dowodowych na okoliczności objęte mocą wiążącą prawomocnego wyroku wydanego w sprawie I C 69/11 Sądu Okręgowego w Słupsku (wcześniej IC 31/10 Sądu Okręgowego w Słupsku).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 11.12.2009r. J. S. zawarł z L. S. (1) ustną umowę sprzedaży następujących maszyn rolniczych:

- J. D. rok produkcji 1993
- M. 633 rok produkcji 1999
- C. (...) rok produkcji 1999
- M. rok produkcji 1995
- M. G.-400 rok produkcji 2008.

Dowód: okoliczność bezsporna.

Powód umowę z pozwanym zawarł przy udziale pośrednika jakim był K. S.. Z samym kupującym powód nie spotkał się. Ustalono, że powód wystawił pozwanemu S. faktury potwierdzające zawarcie umowy, jednocześnie powód zastrzegł, że nabywca będzie mógł odebrać ruchomości będące przedmiotem umowy dopiero po uiszczeniu ustalonej ceny zakupu. Nie zawierano klauzuli, że prawo własności maszyn przejdzie na nabywcę dopiero po dokonaniu przez pozwanego zapłaty.

Dowód: wyrok wydany w sprawie I C 31/10 w dniu 3.08.2010r. wraz z uzasadnieniem.

Po zawarciu umowy powód wystawił pozwanemu za zakup dwie faktury opiewające na łączną kwotę 55 000 euro z terminem płatności 18.12.2009r.

Dowód: tłumaczenie k. 14-15 akt sprawy.

Do chwili obecnej należność wynikająca z faktur wystawionych przez powoda nie została zapłacona.

-bezsporne

W dniu 28.01.2010r. pozwany L. S. (1) wniósł do Sądu Okręgowego w Słupsku przeciwko J. S. pozew o wydanie 5 maszyn rolniczych będących przedmiotem umowy sprzedaży z 11.12.2009r. L. S. (1) twierdził w pozwie, że należność za maszyny została uregulowana poprzez cesję wierzytelności od Gospodarstwa (...) Spółki z o. o. do kwoty 231 000 zł i następnie powołał się na potrącenie nabytej wierzytelności z wierzytelnością w łącznej wysokości 55 000 euro przysługującą J. S.. W toku postępowania ustalono, iż cesja wierzytelności była niedopuszczalna w świetle umowy dzierżawy z 28.05.2008r. zawartej pomiędzy powodem J. S. a Gospodarstwem (...) Spółką z o.o. W związku z powyższym pomimo ustalenia przez sąd, że powód w umowie z 11.12.2009r. zastrzegł na swoją rzecz prawo posiadania maszyn (a nie ich własności) do czasu zapłaty pełnej ceny sprzedaży, powództwo o wydanie ruchomości L. S. (2) zostało oddalone wyrokiem dn. 3.08.2010r.

Dowód: wyrok wydany w sprawie I C 31/10 i jego uzasadnienie.

Na skutek apelacji L. S. (1) od wyroku wydanego w sprawie IC 31/10, Sąd Apelacyjny w Gdańsku wyrokiem z 18.20.2011r. (sygn. I ACa 1390/10) uchylił zaskarżony wyrok i sprawę przekazał Sądowi Okręgowemu w Słupsku do ponownego rozpoznania. Jediną przyczyną uchylenia wyroku z 3.08.2010r. (IC 31/10) było nie rozpatrzenie przez sąd pierwszej instancji zarzutu potrącenia kolejnej wierzytelności wobec powoda, zgłoszonego już po zamknięciu rozprawy. Pomimo uchylenia wyroku IC 31/10 Sąd Apelacyjny podzielił i przyjął za swoje wszystkie istotne dla rozstrzygnięcia ustalenia sądu pierwszej instancji oraz **dokonaną ocenę prawną.**

Dowód: wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku wydany 18.20.2011r. w sprawie I ACa 1390/10 wraz z uzasadnieniem.

Po ponowny rozpoznaniu sprawy, w tym kolejnego zarzutu potrącenia zgłoszonego przez L. S. (1), Sąd ponownie oddalił powództwo uznając zarzut za bezzasadny.

Dowód: Wyrok Sądu Okręgowego w Słupsku z 26.10.2011r. wydany w sprawie IC 69/11 wraz z uzasadnieniem.

Apelacja L. S. (1) od wyroku z 26.10.2011r. oddalona została orzeczeniem Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z 12.04.2012r. Również w tym orzeczeniu Sąd Apelacyjny podzielił dokonane przez Sąd Okręgowy ustalenia faktyczne w tym głównie ustalenie, że w umowie z 11.12.2009r. powód zastrzegł jedynie prawo posiadania rzeczy do czasu zapłaty pełnej ceny a nie prawo własności.

Dowód: wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku w aktach IC 69/11

Przed wytoczeniem powództwa w sprawie IC 31/10, postanowieniem z dnia 14.01.2010r. wydanym w sprawie ICo 4/10 Sąd Okręgowy w Słupsku udzielił zabezpieczenia przyszłego powództwa L. S. (1) przeciwko J. S. o wydanie ruchomości poprzez oddanie maszyn pod **dozór** Gospodarstwa (...) Spółki z o.o. w N..

Zażalenie J. S. na powyższe postanowienie oddalone zostało postanowieniem Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z 22.03.2010r. wydanym w sprawie I ACz 321/10.

Dowód: postanowienia Sądu Okręgowego w Słupsku z 14.01.2010r. o Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z 22.03.2010r. w aktach ICo 4/10 z SO w Słupsku.

Postanowieniem Sądu Okręgowego w Słupsku z 22.07.2010r. zmieniono dozorcę spornych maszyn rolniczych i ustanowiono nim J. R.. Od stycznia 2010r. do chwili obecnej sporne maszyny nie znajdują się w posiadaniu J. S., lecz ustanowionego przez sąd dozorcę.

Dowód: postanowienie z 20.07.2010r k.146 akt sprawy IC 31/10

Rachunki za sporne maszyny powód doręczył pozwanemu w dniu 21.12.2009r.

-bezsporne

Sąd zważył co następuje:

Zarzuty pozwanego na uwzględnienie nie zasługują, a nakaz zapłaty z dnia 8.05.2012r. należało utrzymać w mocy.

W ocenie Sądu kwestią zasadniczą dla rozstrzygnięcia było ustalenie charakteru umowy jaką strony zawarły w dniu 11.12.2009r. Jak wynika z treści prawomocnych orzeczeń wydanych przez Sąd w sprawie IC 31/10, a następnie IC 69/11 pomiędzy J. S., a L. S. (1) nie doszło do zastrzeżenia w umowie prawa własności maszyn do czasu zapłaty przez L. S. (1) uzgodnionej ceny, a jedynie do zachowania posiadania rzeczy przez sprzedającego do czasu zapłaty ceny. W niniejszej sprawie należało odpowiedzieć na pytanie czy w zakresie wyżej opisanych ustaleń mamy do czynienia z powagą rzeczy osądzonej czy też sąd w obecnym postępowaniu uprawniony lub obowiązany był do badania charakteru zawartej przez strony umowy.

Sąd w pełni podzielił stanowisko powoda, iż powaga wyroku wydanego w sprawie IC 31/10 rozciąga się nie tylko o jego sentencję, ale również na motywy rozstrzygnięcia w granicach jakie stanowią one konieczne uzupełnienie rozstrzygnięcia niezbędne do wyjaśnienia jego zakresu. Sąd Okręgowy wydając dwukrotnie orzeczenia w sprawie IC 31/10, a następnie IC 69/11 ustalił, iż strony zawarły umowę sprzedaży maszyn rolniczych bez zastrzeżenia ich własności do czasu zapłaty pełnej ceny. Powyższe ustalenia faktyczne i prawne znalazły pełną aprobatę sądu odwoławczego, który w pełni zaakceptował ustalenia i ocenę prawną umowy dokonane przez sąd okręgowy.

Sąd orzekający w niniejszej sprawie był związany powyższymi ocenami i to niezależnie od własnego przekonania wywiedzionego w oparciu o cały zebrany materiał dowodowy /oświadczenie św. S. z 11 stycznia 2010 r. k. 56 akt IC 31/10 i zeznania świadka S. w sprawie IC 31/10 **k.120** , iż **do zastrzeżenia własności maszyn do czasu uregulowania płatności przez nabywcę nie doszło**. Nieistotne było, że świadka S. z braku informacji o obecnym miejscu zamieszkania nie dało się w niniejszym procesie przesłuchać. Świadek S. w sprawie I C 31/10 w sposób jednoznaczny przedstawił jakie były uzgodnienia w sprawie zastrzeżenia własności. Bez znaczenia dla powyższej kwestii są subiektywne odczucia powoda co do momentu w którym pod względem prawnym przestał być właścicielem maszyn a własność przeszła na pozwanego jako kupującego. Dotyczy to również zeznań wskazywanych w tym procesie świadków. Sąd oddalił wniosek o ich przesłuchanie wyłącznie z tej racji, że nie były to osoby uczestniczące w transakcji sprzedaży.

Jako nietrafny ocenić należy zarzut niewymagalności roszczenia o zapłatę ceny wobec jego **przedawnienia**. Powód w odpowiedzi na powyższy zarzut wskazał na szereg okoliczności z których wynika, że pozwany uznał roszczenie, czego skutkiem było przerwanie biegu przedawniania roszczenia o zapłatę. Pierwszą z nich jest oświadczenie o potrąceniu z 28.12.2009r. w którym wskazano, że powodowi przysługuje wierzytelność w kwocie 55 000 euro z tytułu umowy potwierdzonej rachunkami z 11.12.2009 (k.152 i 153). Kolejnym dowodem uznania roszczenia jest treść pisma procesowego L. S. (1) z 11.05.2010r. złożonego w sprawie IC 31/10, w którym dokumentuje istnienie wierzytelności przedstawionej do potrącenia.

Wreszcie w apelacji L. S. (1) z 30.11.2011r. pozwany przyznaje, iż ma świadomość zarówno co do faktu istnienia wierzytelności powodowa jak i jej wysokości (k.432 i n. akt IC 69/11).

Oczywiście niesłusznym jest zarzut pozwanego o wygaśnięciu zobowiązania z powodu nieziszczenia się warunku jakim była zapłata pełnej ceny. Z przyczyn wskazanych wyżej umowa z 11.12.2009r. nie mogła być potraktowana przez Sąd jako umowa warunkowa, zastrzegająca prawo własności na rzecz sprzedającego.

Nie można uwzględnić również zarzutu wygaśnięcia zobowiązania na zasadach określonych w art. 475 § 1 k.c. W myśl cytowanego przepisu zobowiązanie wygasa, jeżeli spełnienie świadczenia stało się niemożliwe skutkiem okoliczności za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Skoro w myśl umowy z 11.12.2009r. kupujący najpierw musiał zapłacić cenę, a dopiero potem mógł żądać wydania ruchomości, to oznacza, że stroną która pozostawała w zwłoce był kupujący a nie sprzedający.

Chybiony jest zarzut pozwanego, iż zobowiązanie wygasło wobec odstąpienia przez niego od umowy z 11.12.2009r. Przede wszystkim pozwany nie wykazał, by ruchomości które nabył umową z grudnia 2009 miały jakiegokolwiek wady w dniu sprzedaży lub w terminie przewidzianym do odbioru maszyn. Jednocześnie z ustalonego przez sąd stanu faktycznego wynika, iż od zawarcia umowy do czasu przekazania pod dozór osoby trzeciej minął zaledwie jeden miesiąc i to na dodatek w okresie zimowym w którym z pewnością maszyny nie mogły być eksploatowane/ co potwierdził powód w swoich zeznaniach k. 238v/ i z pewnością nie nastąpiło pogorszenie ich stanu technicznego.

Podstawą odstąpienia od umowy przez pozwanego nie mógł być również art. 492 k.c., gdyż strony nie zastrzegły prawa odstąpienia od umowy na wypadek niewykonania zobowiązania w terminie ściśle określonym. Podobnie pozwany nie miał prawa odstąpienia od umowy z uwagi na niemożliwość świadczenia (art. 493 § 1 k.c.) gdyż to właśnie pozwany i jedynie on pozostawał w zwłoce w spełnianiu świadczenia.

Nie zasługuje też na uwzględnienie ostatni z podniesionych przez powoda zarzutów, a mianowicie zarzut nieistnienia zobowiązania wobec tego, że powód nie był i nie jest właścicielem maszyn objętych umową sprzedaży. Jak wyjaśnił w swoich zeznaniach powód sprzedane maszyny stanowiły jego własność, a pozwany nie przedstawił żadnego dowodu które obaliłyby jego twierdzenie.

Bez żadnego znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy ma obecny stan maszyn będących przedmiotem umowy sprzedaży. Skoro bowiem stan techniczny tych maszyn nie budził żadnych zastrzeżeń w momencie sprzedaży, a następnie już 14.01.2010r. dla zabezpieczenia powództwa w sprawie IC 31/10 (ICo 4/10) oddano je pod dozór osoby trzeciej to z wszelkimi ewentualnymi roszczeniami z tytułu pogorszenia stanu maszyn (o ile rzeczywiście miało ono miejsce) pozwany jako właściciel nie może zwracać się do osoby od której maszynę kupił, a która już od 14.01.2010 nie miała żadnego wpływu na to co się z rzeczami sprzedanymi dzieje. Z powyższych względów sąd nie uwzględnił wniosku o przeprowadzenie opinii biegłych na okoliczność aktualnego stanu, wartości i przydatności maszyn.

Mając powyższe na uwadze i wynikający z powyższych rozważań fakt, iż umowa sprzedaży z 11.12.2009r. nadal obowiązuje pomiędzy stronami, a wydanie maszyn rolniczych pozwanemu uzależnione jest w dalszym ciągu od uiszczenia przez niego cen sprzedaży Sąd w trybie art. 496 k.p.c. w związku z art. 535 k.c. w całości utrzymał w mocy nakaz zapłaty z dnia 8.05.2012r.